

Det korologiske aspekt er med fra begyndelsen, og de valgte eksempler er geografisk relevante. Dispositionen er 3-delt: Deskriptiv teknik (opsummering af data), udledende teknik (sandsynlighed, sampling) og modelopstilling, og rummer hermed de sider af den kvantitative teknik, som både den studerende og forskeren har brug for som korrektion på sit arbejde.

Fremstillingen er omhyggelig og når op på et ret avanceret niveau, uden at læseren føler sig ladt i stikken. Små opgaver bidrager til at fæstne stoffet, og et appendix med statistiske tabeller overflodiggør en ekstra håndbog.

Ruth Helkiær Jensen

Fritz Kelnhöfer: Beiträge zur Systematik und allgemeinen Strukturlehre der thematischen Kartographie.

Ergänzt durch Anwendungsbeispiele aus der Kartographie des Bevölkerungswesens. Verlag der Österreichischen Akademie der Wissenschaften, Wien 1971. Teil I: Tekstbd. med 155 s. Teil II: 15 tavler. 17×24 cm. 432 ö. Sh.

Ved det østrigske institut for kartografi findes en tematiske-kartografisk skole, hvorfra der også tidligere er udsendt værdifulde publikationer. Dette værk er ikke avanceret i behandlingen af det kvantitative, men lægger hovedvægten på opstillingen af en systematik, hvis resultat er fremstillet i et stort strukturskema. Bogens største fortrin er dog, at de gennemgængede korttyper er praktiserede i en serie tematiske kort over befolkningsforhold i Mürztal i Østrig. Disse meget smukt udførte og instruktive kort er samlet i et bilagshefte.

Ruth Helkiær Jensen

Kilchenmann, Steiner, Matt, Gächter: Computer-Atlas der Schweiz.

Bevölkerung, Wohnen, Erwerb, Landwirtschaft. Eine Anwendung des GEO-MAP-Systems für thematische Karte. Kümmerley + Frey, Bern. 1972. 21×30 cm. 72 s., 14 tekstsider, 68 kort. Kr. 51,25.

Dette atlas er et af de første fuldstændigt automatisk fremstillede atlas på markedet. Den tekniske fremstilling af kortene er foretaget ved hjælp af EDB, og hvad især er bemærkelsesværdigt, på EDB-anlæggets billigste og hurtigste outputmedium, nemlig lineskriveren (skrivemaski-

nen), hvilket medfører, at et kort kan fremstilles på ca. 12 sekunder, når de nødvendige data er klargjort. Der kan stilles spørgsmål ved en del af de foretagne valg, f.eks. med hensyn til klasseinddelinger; men der er næppe tvivl om, at denne atlasform kan være til stor nytte for grupper, der ikke kan vente på, at de sædvanlige tematiske fremstillinger når ud på markedet.

Kortene, specielt de farvede, fremtræder nydeligt, og prisen og produktionshastigheden taget i betragtning kan dette sikkert ikke gøres væsentligt bedre.

Ole Hebin

John Blunden, Christopher Brook, Geoffrey Edge & Alan Hay (eds.): Regional Analysis and Development.

Published for The Open University Press by Harper & Row, London, New York m.m. 1973. 318 s., talr. fig. og tabeller. 19×24,5 cm. £ 2.55 (cloth £ 5.50).

Bogen består af en samling af artikler (27 ialt), der har til formål at belyse eksistensen af og grundene til geografiske variationer i økonomiske og sociale forhold mellem forskellige regioner inden for nationer. Artiklerne er opdelt i 4 hovedgrupper behandlende forskellige aspekter inden for regional-økonomien.

1) Mål for regional ulighed.

Artiklerne her fokuserer på at påvise, at regionale forskelle rent faktisk eksisterer; at der er et stort behov for bedre og mere nuancerede regionale regnskaber; at finde mulige (funktionelt beskrevne) sammenhænge mellem lav indkomst og arbejdsløshed, der betragtes som nøglevariable til beskrivelse af graden af udviklethed, samt endelig at påvise en tidsmæssig fluktuation i det regionale arbejdsløshedsmonster.

2) Makro-analyse.

I dette kapitel ser man på relationerne mellem regioner (transport, migration, kommunikation osv.).

Emnerne er: Årsagerne til interregional interaktion; vanskelighederne ved at etablere et optimalt flow-system, selv i et land med centraliseret planlægning (eks. fra Polen); årsags-virknings-sammenhængen mellem interregional handel og økonomisk vækst. Banklåns virkninger på den regionale økonomi (USA-eks.) analyseres; anvendelse af stokastiske processer (Markov-kæder) til forudsigelse af regional vækst skitseres; et empirisk studie

af sammenhænge mellem arbejdermobilitet og regional vækst inden for den engelske tekstilindustri samt teoretiske overvejelser over mulige udviklingstyper for regioner med forskellig indkomst/vækststruktur præsenteres.

3) Mikro-analyse.

Her vender man interessen bort fra regionerne og betragter den geografiske flade som kontinuert. Der indledes med least-cost lokaliseringsteorier med hovedvægt på en gennemgang af Weber. Derefter følger artikler om potential- og gravitationsmodellernes anvendelse på markedsstilgængelighedsmålinger; om spatial anvendelse af komparativ omkostnings- og udbytte-modeller; og om et forsøg på at finde statistisk acceptable forklarende variable for den relative regionale ændring af industrilokaliseringen (empirisk materiale fra USA).

Den cykliske kumulative proces inden for vækstteori diskuteres; Glasgow bruges som eksempel på anvendelse af Markov-processer til simulering af udvikling i industriens lokalisering; virkningen af regeringsstyrede subsidieordninger på relokeringen af engelske industrier analyseres, og afsnittet afsluttes med betragtninger over behavioristiske aspekter i migrationsbeslutningerne.

4) Regerings-intervenering.

Bogens afsluttende afsnit indledes med en teoretisk redegørelse for det ideale beslutningsgrundlag i Østeuropa (med en påstand om, at det i praksis ikke adskiller sig væsentlig fra vestlige lande). Ændringerne i den polske industris lokalisering 1949-65 analyseres, og udviklingslandenes regionale-politiske problemer belyses med Nigeria som eksempel. Endelig er de sidste artikler i bogen helliget den regionale udviklingsproblematik i Europa.

Der er forsøgt en bred dækning af emnet, både politisk og emnemæssigt. Politisk set er hovedvægten dog lagt på den vestlige verden og liberalistisk økonomi, mens marxistisk økonomi er indskrænket til midler og resultater udelukkende påvist via østeuropæiske eksempler.

Med forbehold for anvendelsen må bogen betegnes som et udmærket og varieret udvalg af artikler, de fleste up-to-date, og de mange empiriske eksempler virker inspirerende.

Som introduktion til emnet vil den være mindre velegnet. Den har den samme svaghed som enhver artikelsamling vil have: artiklerne forudsætter et vist baskalt kendskab til statistiske analysemeto-

der, økonomi, økonomisk udviklingsteori, numerisk taxonomi m.v. for at kunne læses med udbytte. Disse svagheder er ikke ment som en kritik til forfatterne, da bogen ved anvendelsen i »Open University« var tilknyttet en supplerende forelæsningsrække. Dog kunne man nok f.eks. have fundet en mere velegnet artikel som introduktion til Webers lokaliseringsteorier; den foreliggende bringer intet nyt for den, som allerede er bekendt med teorierne, men mangler den fuldstændige oversigt over den gængse notation, som vil lette tilgængeligheden for læseren til andre værker om emnet. Så godt som alle artiklerne er forsynet med fyldige referencer.

Anette Markan

J. H. Paterson: Land, Work and Resources.

An introduction to economic geography. Edward Arnold, London 1972. 266 s., 43 fig., 21 tabeller. 15×23 cm. £ 3.60.

En indføring i den økonomiske geografis teori gennem redegørelse for eksisterende problemer og situationer. Forfatteren lægger vægt på at sætte produktionsfaktorerne i en historisk sammenhæng og foretrækker den verbale meddelelsesform frem for statistiske symboler. Hans hensigt hermed er at fremhæve de generelle træk uden at give indtryk af en præcision, som kun kendes i få empiriske studier. Enkelte, velvalgte diagrammer og tematiske kort er dog medtaget. Dispositionen er god, først grundlaget for økonomisk aktivitet: udveksling, transportnet og energi, derefter kapitler om de primære, sekundære og tertiære aktiviteter.

Ruth Helkiær Jensen

Erich H. Jacoby: Man and Land.

The Fundamental Issue in Development. Andre Deutsch, Ltd., London 1971. 400 s., 13 tabeller. 14×22 cm. £ 4.75.

Bogen er et stærkt engageret debatindlæg, hvis hovedsynspunkt er, at den alvorligste hindring for en forbedring af u-landenes landbrug er den nuværende jordfordeling, og at al udenlandsk hjælp er spildt, så længe der ikke er gennemført jordreformer, der sikrer bønderne ret til jorden under forsvarlige økonomiske vilkår.

Dette ansueliggøres med statistiske og beskrivende eksempler især fra Latinamerika og gennem en analyse af de kræfter,

der beskytter status quo og de progressive anstrengelser for at ændre den. Landbrugspolitik og reformprogrammer for en række lande gennemgås, og forfatteren advarer om, at enhver jordreform må følges af oplysning og fornuftig økonomisk struktur (betryggende lånemuligheder) for ikke at blive en fiasko fra starten.

Ruth Helkiær Jensen

Yehoshua S. Cohen: Diffusion of an Innovation in an Urban System.

(Research Paper No. 140). The University of Chicago, Department of Geography 1972. 136 s., 9 tabeller, 5 fig. 15×23 cm. \$ 5.00.

Foreliggende forskningsresultat fra Chicagoskolen er en empirisk studie af spredningen af planlagte regionale butikcentre i USA i perioden 1949–1968, og det forekommer umiddelbart kun at have interesse for dem, som interesserer sig for dette begrænsede emne.

Planlæggere og lærere ville imidlertid, såfremt de tilegnede sig og udbredte den viden om de udviklede markedsmekanismer, Cohen afdækker, have en mulighed for at vurdere den planlægning, der foregår, og måske afværge nogle af de katastrofer, hvis resultater er ødelæggelse af gamle bycentre til fordel for en ny centerstruktur (»viden er magt«)!

Studiet er yderst målrettet og stramt, og det må anbefales ovennævnte grupper.

Christian Wichmann Matthiessen

B. T. Robson: Urban Growth.

An approach. Methuen & Co., London 1973. 268 s., 34 fig. og kort, 32 tabeller. 15,5×23,5 cm. £ 1.90 (hardback ed. £ 3.80).

Robson udgav for fem år siden en bog: »Sunderland«, som siden er blevet et skoleeksempel på formålsbestemte bystudier. Denne bog var fremragende, og den er indgået som et meget brugt undervisningsmateriale på avanceret niveau. Nu udkommer fra samme forfatter en lærebog af lige så høj kvalitet og på samme avancerede faglige niveau om emnet byvækst.

Bogen er opbygget på samme måde som ovennævnte monografi. Først en grundig indføring i teorien omkring emnet, dernæst gennemgås som empirisk illustration byvækst i England og Wales. Omkring århundredskiftet og i tredje del

opstilles vækstmodeller, som sættes i forbindelse med accept af tekniske innovationer.

Bogen præges af forfatterens tilhørsforhold til den kvantitative revolution og af omfattende viden om dennes teoriapparat.

Som en meget dygtig detalje kan det indledende kapitel nævnes. Heri forsøges frejdigt en definition af begrebet by, og forfatteren diskuterer en række definitioner – strukturelle, funktionelle, økonomiske og filosofiske.

Diskussionen munder ud i, at operationelt kan definitioner nemt opstilles, men logisk er det ugorligt, fordi forskellen mellem by og land snarere er en skalforskel end en typeforskel.

Christian Wichmann Matthiessen

Harm J. de Blij: Systematic Political Geography.

Second ed. John Wiley & Sons, New York m.fl. st. 1973. 485 s., talr. fig., fotos og kort. 18×26 cm. £ 7.00.

Siden førsteudgaven i 1966 (se Geografisk Tidsskrift, 67. bind, s. 134) er der foretaget adskillige redaktionelle ændringer, ligesom stoffet er revideret på flere punkter og ført ajour. Dette har dog ikke foranlediget anm. til at ændre sine synspunkter. Den tidligere omtale har stadig gyldighed. Desværre har revisionen også bragt flere unøjagtigheder med sig. Det gælder f.eks. kortet på s. 212 over delingen af Nordsøshelfen, og der er ikke altid vist tilstrækkelig omhu med sidehenvisninger fra registret, der dog er forbedret ved en deling i et forfatterregister og et emneregister. Der er desværre stadig vanskeligheder med det sidste. Eftersom forfatterens definition af politisk geografi i det væsentlige går på forhold mellem staterne, og ikke inden for staterne, bliver savnet af en politisk geografi, der også behandler emner som national og regional planlægning, stadig mere følelig.

Viggo Hansen

The Penguin World Atlas.

Geographical Editor: Peter Hall. Prepared by the Cartographic Department of the Clarendon Press. Penguin Books, Harmondsworth, 1974. 253 s. 15×21 cm. £ 1.50.

Med Peter Hall som geografisk rådgiver og udgiver skulle dette atlas have fået sit